

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hóna
az elöljáró részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János Könyvkereskedése
hóna
az előfizetések és hirdetések
kéreményesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
fél évre 2 frt.
negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 80 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

A mi ügyeink.

(B.) A törvényhatóságokra vonatkozó javaslatot a képviselőház letárgyalta s igen csekély módosítással elfogadta. Mennyire fog közigazgatásunk javítására befolyjni, az élet tapasztalatai fogják legjobban igazolni. Elégé sajnáljuk, hogy az egyedül hivatásának élő tisztviselők helyzetét jobba, biztosítottabbá nem tette azon súlyosabb rendelkezésekkel kapcsolatban, melyek a közigazgatás érdekében" czímre alatt lettek felvéve.

Nyomban reá egy szintoly fontos törvényjavaslat kerül tárgyalás alá: a községek rendezéséről. E lapok hasábjain már többször elmondtuk e tárgyról nézetünket s míg a törvényhatóságok aránylag nagy önmegadással várták a sorsukat szabályozó törvényt, addig a községek érdekei számos fejszó-lalás tárgyait képezték. Legfontosabb ezek között a községi jegyzők országos egyleté s az, melyet a rendezett tanácsú városok országos értekezlete terjesztett be a képviselőház elé. Sőt a törvényhatóságok legtöbbje hozzá szölt e kérdésekhez, így pl. Alsófehérmegye a körjegyzők kinevezésének szükségét élénken hangsúlyozta feliratában.

A községi jegyzők kinevezése s a rendezett tanácsú városok képviselőházának országgyűlési képviselőválasztásra jogosultak által leendő választása képezte a legtöbb fejszó-lalást provokáló indítványok tárgyait a többségénél fogva döntő súlylyal bíró szabadelvű párt gyűlésében s mi eléggé nem sajnálhatjuk, hogy különösen az erdélyrészi viszonyokra való tekintettel e kérdések megfelelő méltatásra és elfogadásra nem találtak. — Miután azonban az indítványozóknak indítványaik fenntartását az értekezlet nem ellenezte, még lehet reményünk, hogy a többi politikai pártok tagjainak részbeni hozzájárulásával kedvezőbb eredményt érhetünk meg a képviselőházban.

És ezeken kívül, ami minket közvetlenül érdekel, az erdélyrészi országos képviselők által pártkülönbség nélkül tartott értekezlet czéljából legjobb eredményt: a Kolozsvárt felállítandó földhitelintézet tervezetét említiük fel. Öröndetes jelenségnek tartjuk, hogy az Ugron Gábor által megindított mozgalom jó folyamatot vett, s tökéletes igaznak bizonyítjuk azt a képet, melyet Horváth Gyula,

ország. képviselő e tárgyban szerkesztett előterjesztése az erdélyrészi közigazgatási és hitelviszonyokról elősorolt. Igaz az, hogy a magyar földhitelintézet s más budapesti bankok olcsó kölcsönéhez csak nagy bajjal és nagy földbirtoki biztosítékkal lehet hozzá jutni: igaz az, hogy a nagyszabenyi, még aránylag legajánlatosabb erdélyrészi földhitelintézet s az „Albina”, nemzetiiségi intenciókkal alapított bank, oly drága kölcsönöket adnak, mit a nagy befektetést, sok munkát kívánó, de keveset jövedelmező erdélyrészi földbirtok nem bír meg; igaz az, hogy ezen intézetek s a vidéki takarékpénztárak drágán adják pénzüket a házakra, erdőkre s ib. szóval oly ingatlanokra, melyekre a magyar földhitelintézet nem juttat kölcsönt. És igaz az is, hogy ha az erdélyrészi földbirtokoson olcsó kölcsönrel és megfelelőbb vám- és kereskedelmi szerződésekkel nem segítenek, a bukás lassan ugyan, de biztosan általánossá fog válni.

Reméljük, hogy az intéző körök belátják a helyzetnek sügös orvoslást igénylő bajait s azon félmillió kamat nélküli kölcsönt, mely a földhitelintézet alapjának első biztosítékát szolgáltatja, az állam meg fogja adni.

Nagy-Enyed város képviselői közgyűlése

— 1886. márczius hó 23-án. —

Főként a tótutczai malom bérletének elintézése végett összehívott közgyűlésen több érdekel bíró tárgy tartotta éberségben a közgyűlés figyelmét s a tanácskozás végén pár indítvány általános érdeklődést keltett.

A tárgysorozatot Nagybeaskere polgármesterének a képviselő testülethez intézett átirata nyitotta meg, melyben megküldvén a községek rendezésére vonatkozó törvényjavaslat némely czikkei megváltoztatása végett a r. t. városok megbízottainak folyó év február 25—27-én Budapesten megtartott ország. értekezletében szerkesztett s az országgyűlés képviselőházához beterjesztett emlékiratot, egyszerűsind azon reményét fejezi ki, hogy a képviselő-testület a jövőben megtartandó hasonló érdekel ország. értekezleteket is hazafias támogatásban fogja részesíteni. — Kovács Gyula polgármester, mint egyik az értekezleten résztvevő megbízott kapcsolatosan megemlíti, hogy a közzölt felirat ilyen módon lett szerkesztésében Nagyenyed város ohajtásai kellő kifejezést nyertek; valamint hogy az

emlékirat pártolására a u. kir. belügyminiszeriumon kívül az országgyűlési pártok és befolyásos egyének is meg lettek találva.

A megyével közös honvédlaktanya építése immár befejeztetvén, a végelszámadás szerint még 406 frt 57 kr találtatott a város által megtérítendőnek, ehhez még csak az építkezési felügyeletet vezetett kir. mérnökök részére megszavazott 300 frt tiszteletdíj járul, és ezzel a tulajdonképeni építkezési kiadások véget értek; — a további fenntartási és tisztítási kiadások felett, mit a város tanács által fog kezeltetni, a megyei hatósággal 1887. végéig megegyezés jött létre.

A laktanyaépület további fenntartása s egyéb ide vonatkozó időközben felmerülhető nevezetesebb kérdések illetékes megoldása tekintetéből — miután az eddig működött építő-bizottság küldetése befejezése és beszámolója után megbízatásától visszalépett, miért részökre a felmentés eredményes eljárásukért teljes elismerés kifejezése mellett lett közgyűlés által kimondva — 3 évre a megyével közös megállapodás folytán egy felügyelő bizottság kiküldetése emeltetett határozattá, melybe a megye által választott három tag mellé, az alispán elnöklete alatt, a város részéről Kovács Gyula polgármester, Török Dániel első tanácsos és dr. Winkler Albert képviselő tagok lettek megválasztva.

A mértékhiitelesítési hivatal megyével közös fenntartására évenként előkerülő költségterítés ezimén 54 frt 83 kr lett megszavazva. s egyszerűsind megállapítottatott a megyével közösen módját találni annak, hogy ezen rendszeresé vált kiadások elenyészesszenek.

A tótutczai malom bérlete alól ápril 1-vel Farkas Sámuel többszöri kérelmére, idős volta és időlté vált láb-fájása tekintetbe vételével feloldatott s annak egyelőre, minthogy jelenben egy árverezés megtartása egyáltalában sikertelennek mutatkozik, házilag leendő kezelése állapított meg, felhatalmaztatván a tanács, hogy az árverezésen elért összeg erejéig időközben jelentkező vállalkozóval is bérleti szerződést köthessen. Farkas Sámuel a bérlettel lett feloldatásáért kártalanítás czimén a letelt első évnegyedi bérösszeget, noha a malom is ezen idő alatt helyreállítva, egészen kifizeti s 170 frt bánatpénzt a városnak átengedi, s ezenfelül a szentkirályi révén felül a Maros mellett felnyuló tagja hosszában közvetlen a Maros partján egy hold tetszés szerinti alakban kijelölendő földterület ad át a városnak tulajdonjogilag tulajkihozó helyül, minthogy a város erre alkalmas helylyel nem bír,

TÁRCZA.

A deák-életből.

(Vége)

— Az is meglesz domine. Erre nézve az anyuknak már most kiadom a rendeletet, — mondá Márton s ezzel a mülhely ajtajának szük nyílásán be is szöl az asszonyhoz, hogy egy jó vaesora előállítása után lasson azonnal.

— Tehát ezzel is rendben volnánk májszturam. Már még csak egy feltétele van, de ez sem többlől, sem kevesebből nem áll, mint a szép Mariskát szólítsa be s adja beleegyezését, hogy Hegyi egy csattanós esókot nyomjon ajkaira, mert emlékezhetik, megmondottam volt, miként Mariskával találkoznai akarok és fogok is találkozni, ha tetszik kigyelmednek, ha nem, a mit pedig Hegyi egyszer megmondott, annak meg kell történnie, ennek pedig most kell megtörténnie. Ezzel feltételeimet elő is adtam — végzé Hegyi.

— Nem! ebbe nem egyezem belé, teljességgel nem. Az én leányomat deák meg nem csókolhatja. Inkább rontsa el domine a házamat, de azt meg nem engedem, hogy az én becsületes, jóhírű leányomat a domine vagy akármelyik deák megölelje, annál kevésbé, hogy megcsókolja. Ezt nem engedhetem és nem engedem meg. Szabjon domine valami más feltételt akármint, azt elfogadom, de ezt nem, százszor is mondom nem, — felelé az édes apai önértetében mélyen sértett Kovács Márton.

— Jól teszi májszturam, inkább itt pusztulunk mi is kigyelmeddel mindannyian, de azt meg ne engedje soha, hogy a májszturam leányát valaha deák megcsókolja, — szöl közbe András segéd.

— Jól van Kovács uram. Ha kigyelmed ezen feltételemet nem fogadja el, hát lássa, én a mint megmondottam, bontom szét a házát, — felelé Hegyi s ezzel a mülhely ajtaja előtt levő nagytökét eltávolítva, kinyitja az ajtót, s hatalmas karjaival az ajtónyílás két oszlopát megragadja.

Ezen mozdulat láttára Mártonékon újolog a halál félelmei vesznek erőt.

— Mielőtt ezen a rongy épületen egyet ráznék, még egyszer felhívom kendét Márton gazda, nyilatkozzék: elfogadja-e feltételemet vagy nem, de rögtön, mert egy perezet sem várok tovább, — szöl határozott, szigoru hangon Hegyi, jöllehet a szemei előtt levő komikus jelenet láttára fölébredt nevetési hajlamán alig birt uralkodni.

— El... el... el... fo... fo... fogadom domine, csak ne rontsa le a házamat, melyben az én jó szülőim is laktak volt, kiket még a sirban is áldjon meg a jó Isten, de egyet a domine is ígérjen meg nekem s a mit ígér, tartsa is meg s ez az: kiméljék jövőre házamat s utjokat is a Farkaspatak felé többé ne a Tót-utezán végig tegyék meg, — mondá előbb akadozó hangon Márton, kin lassanként a megmáshatlan való megnyugvás érzete vett erőt, mi hangjának rendes nyugodtságát is csakhamar visszaadta.

— Ezt ígérem Márton bátyám. Ohajtásának eleget fogok tenni magam, s tölem telhetőleg azon leszek, hogy deák barátaim ellen se lehessen többé e tekintetben panasza, — felelé Hegyi.

— Kezet reá.

— Itt a kezem.

A csattanós közszóritás s ezzel a béke szentesítése megtörténnén, Márton mester Jóskának meghagyta, hogy siessen s—diékhez s Marinak mondja meg, miként azonnal jöjjön haza, az itt történt dolgokról pedig egy szót

se merjen ott szólni. — Mig Mari megérkezett, Márton mesterék a mülhelyt szedték rendbe, miben Hegyi is derekasan segédkezett.

A béke föltételeiről az „anyjuk” is tudomást vett s azokon megnyugodott. Megnyugodott a harmadik ponton is. Azt tartotta, hogy a leány ajkaira valamely ügyes fiatal ember ha pár csókot nyom, azért még nem fog a világ vége okvetlenül beállni. Sőt a létrejött békének titkon még örült is. Hízeltett anyai önértetének, hogy leánya egyedüli a Tót-uteza leányai között, kit a deákok legügyesebbjei gyöngéd figyelmökre méltatnak s érte még epekednek is. Kedvvel sürgölődött tehát a vaesora körül s azon volt, hogy az minél izletesebben készüljön. — Ezalatt megjött Mari, ki atyját Hegyivel szövéses társalgást folytatva találta az első szobában, mely körülmény előtte szokatlanul feltűnő volt, atyjának a deákok iránti ellenszenvét jól ismervén.

— Jó estét édes apám, jó estét deák ur! — szöl rokonszenves szelid hangján a benn levőkhöz, miközben tekintetét kissé Hegyin felejtí.

„Isten hozott leányom”, „Isten hozta édes Mari” volt a válasz, mialatt a Hegyi tekintete is találkozott a Mariával, melyekből a sziv gyöngéd érzelmeinek kölcsönös föllobbanását lehetett kiolvasni.

— Mari leányom, te aligha ismered ezt a fiatal urat, kinek most jó estét kívántál; ismerd meg hát, ez dominus Hegyi, egy jóra való deák. Eljött, hogy látogatásával szegény házunkat megtisztelje és én megengedem, hogy ajkaira egy esókot nyomj, — szöl némi benső küzdelmet eláruoló, de azért eléggé nyugodt hangon Márton uram, mely utóbbi szavaira Mari szép ifju arczán a tisztá ártatlanság szokatlanul érintett érzetének pirja ömlik el.

— Hegyi ur... ismerem e nevet. Sokszor hallottam már emlegettetni. Tehát Hegyi ur... örvendek....

azonnali beszerzése a m. kir. közlekedési miniszter urtól pedig már el lett rendelve, — birta főként a képviselő testületet a bérletnek Farkas Sámuellel való megszüntetésére.

A Torontálme gyében alakult magyar nyelvterjesztő és közművelődési egyesületbe a város 20 frttal alapító tagnak belépett. — A Szamos vizének folyó évi jégtorlódása folytán a föld színéről teljesen elsepert Sályi (mert a község helyén most a Szamos folyik) és a valamivel kevesebbet szenvedett Rápolyt nevű magyar községek segélyezésére, belügyminiszteri felhívás folytán, a majorsági pénztárból 20 frt ajánlatot s egyszersmind a városon könyöradomány gyűjtés rendeltetett el.

Városi főorvos dr. Winkler Albert által a múlt 1885. évről teljes részletességgel előterjesztett kedvezőnek jelzett — és e lap más rovatában egész terjedelmében közölt — egészségügyi jelentést a közgyűlés öröndetes tudomásul vette s szerzőjének elismerés nyilatkoztatott, az orvosi könyvtár gyarapításának pedig jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

A városnak Király Miklós és Grünfeld Leopold Apahida előtti földet felett még 1884-ben kötött csereszerződése megyehatósági jóváhagyás végett felterjesztetni rendeltetnek.

Városi erdész Dezső Zsigmond 1880. évi anyag-, valamint Weksler Salamon 1882. évi városgazdái, számvető bizottság által megvizsgált s kifogástalanoknak talált számadásait elfogadtatták s számadók a szokásos fenntartással azok terhe alól feloldattak.

A helyben állomásozó honvéd parancsnokság azon megkeresése, hogy a szállásbérleteknél ezideig szokásban volt Szentgyörgy- és Szentmihály napjai helyett jövőre állandóan a felmondási idő április 1-ső és október 1-ső napjaira állapítsák meg, a közgazdasági bizottságnak adotta ki tanulmányozás s idevonatkozó véleményes előterjesztésének a közelebbi közgyűlésre elkészítése végett.

Hegedűs János képviselő tagnak azon indítványa, hogy a jelenben negyedszázados főispánsága ünnepét ülő megyénk szülőte, Nagyenyed város díszpolgára, ez időszert Hunyad megye érdemű főispánja: nagyközpötirai mélt. Pogány György urnak jelen ünnepélye alkalmából Nagyenyed város képviselő testülete megkülönböztetett hálas tiszteletét s őszinte benső örömet nyilatkozó üdvözlését jegyzőkönyvileg fejezze ki s hasonló szellemben szerkesztett üdvözlő iratot küldjön meg az ünnepeltnek, — a meghatás jeleit előidézett általános helyesléssel határozattá emeltetett.

Végül képviselő tag Rákosi Bálint indítványára meg lett állapítva, hogy azon esetre, ha néhány nap alatt a nmltgu vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a helybeli polgári iskola fenntartására rendszeresített kiadásokat nem folyósítja, intéztessek a körülmények nehézségeit felfejtő, erőlyesen sürgető felirat a helybeli polgári iskolai tanárok úgy elmaradott, mint folyó fizetéseinek kiutaltatása érdekében. — Ezzel a tárgysorozat kimerítettén, a gyűlés eloszlott.

Referens.

Enyed város közegészségügye 1885-ben.

A közegészségügyi állapot a lefolyt évben igen kedvező volt. A születések száma 188. Városunkban a születési átlag 1801—1880-ban évenként ezer lakóra szá-

mltva 34 volt, 1885-ben 35, a mi kedvező. A törvénytelen szülöttek száma 26, kevesebb 3 mal, mint az előző évben, a szülötteknek pedig 15%-a.

A halálozások száma 142. Az utolsó nyolczvan év halálozási átlaga 31, 1885. évé csak 26 ezer lakóskint. Összehasonlítva a születéseket a halálozásokkal, 1885-ben minden ezer lakóra 9 születési többlet esett, körülbelül annyi (1%), mennyit kedvező viszonyok közt várhatni, ellenben három annyi, mint az utolsó nyolczvan évi átlag.

A város népessége, nem tekintve a ki- és bevándorlást, év végén 5369-re emelkedett, s most már ki van pótolva az 1881—82. évi himlőjárvány pusztítása, igaz, hogy az utolsó féltizedben utóbbi miatt a lakosság csak 17 lélekkel szaporodott.

Ragályos heveny betegség 61 jelentetett be és ezek közül 29 halállal végződött; — a kedvezőtlen gyógyulási arányt a roncsló toroklob okozta, mert 32 betegülés közül 20, tehát az esetek kétharmad része halálos kimenetelű volt. — A roncsló toroklob terjedése ellen minden egyes esetben a legszigorubb orvos-rendőri intézkedések alkalmaztattak s ennek köszönhető, hogy még nagyobb pusztítást korunk ezen legödlöklőbb betegsége nem okozott, járványvá nem fajult, bár csaknem minden hóuapban feltűtötte fejét s a környező falvakban is folyvást dult.

A nyár folyamában, tekintve az Olaszországban dühöngő kolerát, köztisztasági szemlék tartattak főleg a magánházakban, melyek 1884-ben is kifogás alá estek. És meg kell vallani, hogy a gondosság és tisztaság fenntartásában a lakosság minden rétegében növekedett.

A közterek tisztogatása is a szokottnál gyakrabban eszközöltetett s év végén a vásárvám úgy lett kiadva, hogy ezután a belváros nagyobb része fog hetenként rendszeresen tisztogatanni. — Azon fontos jövőre kibátó határozatot is meghozta a tanács, hogy a külső utcák h a vonkint a szükséghez képest egy vagy két ízben legyenek tisztogatva, míg a régebbi gyakorlat évenként csak két ízben követelte azt.

A közegészségügy oktatása három népiskolában megkezdett s ennél fogva sok hasznos ismeret terjedését lehet várni; már is az iskolák tisztogatása az eddiginél szorgosabban eszközöltetik.

A Várady-könyvtárt özvegy Csont Danielnő egy 13 kötetből álló orvosi műsótárral, az orvos-gyógyszerészeti kör pedig 75 frt áru új szakmú vásárlásával gyarapította.

A kiállítás alkalmával tartott orvosi congressust a megyei főorvoson kívül két városi orvos látogatta és termékeny eszmékkel gazdagultan tért meg.

Az ivóvízről gondoskodás czéljából két bizottság küldetett ki; egyik a várszegutzeai hő forrásokat hőmérséki változásai miatt nem találta alkalmas ivóvíznek, használati vizel bevezetése pedig sem a szükség által, sem a költségek miatt nem volna indokolt a közelebbi években; a másik bizottság a „Hidegkút“ forrásvizének hordókban házhoz szállítását tette megfontolás tárgyává. Hogy alkalmazható lesz-e ez viszonyaink közt, arra a bizottság nem, csak a kísérlet fog választ adhatni.

Az utóbbi években nagymérvű építkezések és ingatlan vásárlások gátolták a város közönségét egy s más rég ohajtott, de költséges közegészségügyünkre fontos intézmény valóításában. Ilyenek a közterek osatornázása, kövezése és öntözése, a köztemető, a melegfürdő.

örvendek... de édes jó apám mit gondol, mit is mondott csak? ... hogy Hegyi urat megcsókoljam. Én megcsókoljak egy deákt. Édes jó apám, hát hogy is gondolhat ilyest. Nem, ezt nem tehetem. Apám csak tréfál, hátha András megtudja, vajjon mit szól a dologhoz? — szabadkozók élénken Mari, miközben Mártonné asszony is benyit az első szobába.

— Leányom, ez nekem ohajtásom, tehát meg kell lennie. Tudod te jól, hogy a mit apád ohajt, az ellen kifogásaid nem lehetnek. Tehát tedd a mit mondtam.

— Jól van édes jó apám, ha parancsolod megteszem, — szól Mari s ezzel némileg közeledik Hegyihöz, ki szintén pár lépést tesz feléje, őt megragadja s egy szempillantás alatt piros ajkaira pár forró csókot nyom, minek megtörténte után Mari gyorsan kibontakozik a Hegyi karjai közül s a szobából azonnal távozik.

Édes atyjának — előtte teljesen ismeretlen — magartartása indító okát künn tudta meg anyjától, mire a szép ábrándkép a mily gyorsan alakult, ép oly gyorsan enyészett el ártatlan lelke világában. — Ugyanis pár perczig azon édes boldogító sejtlemnek engedte volt át magát, hogy a szép szóke deák szülőitől kezét megkérte s elfogja őt vinni egy csinos kis falusi parokhiába, hol egymás szíve mellett boldog meglegedésben fognak számlálni sok esztendőtt. Boldogította az a gondolat, hogy leánybarátnéi előtt majd mennyire büszke lehet, mert sikerült az azon korbéli enyedi deákok közül a leghirvesebbet egy életre megnyernie és birhatnia. S most arra ébredett, hogy ez a sejtlem, ez a gondolat csak egy rövid szép álmokp volt; nemesak, hanem ártatlan szívének legnemesebb érzelmével egy gyöngédtelen játék vitelét véghez, melyet barátnői és nem barátnői megfognak tudni s megalázására gnyosan felfognak használni. Lelkében ezen fájdalmas tudattal kilépett az udvarra, hogy ne lássa senki,

midőn életében először vett keserű csalódásának előtörő fájdalomával megküzd. Ott aztán a méla hold halvány világánál, mely szívének sajgó fájdalmát csak fokozta két, szép fekete szeméről kötényével pár könnyeseppet törtült le.

Azután erőt vett magán. Elhatározta, hogy ezen fájdalomról tudomást venni nem leend szabad senkinek. Megküzd vele ő egyedül, elfogja viselni annak gyötrelmeit ő egyedül. Aztán rendbe szedte magát, mintha mi sem történt volna, s bement, hogy édes anyjának a vendéglátásban segédkezzék. — Mig Mari az asztalterítést végezte, azalatt a házi gazda a pinczét járta meg. Andrásék is kimosakodtak, hogy helyet foglalhassanak Márton uram asztala mellett, melynek Hegyi a híres deák vendége leend.

Vacsora alatt igen bizalmas és kedélyes hangulat fejlődött ki. Hegyi élenkedőnek gazdag tárházából a háziaknak sok mulattatóval kedveskedett, kiket szeretetre méltó előzékeny magartatásával egészen megnyert, lebilincselte. Mi kevéssel azelőtt történt, azt egy sikerült tréfának vették és jóízűt nevettek rajta. Csak a szegény Mari kedélyen látszott meg, — minden erőlködése dacára is, — miként ott benn fáj neki valami, mely fájdalomra a társaság kedélyesek derűje korántsem enyhítő szer. Lelkének észrevehető boruját Hegyinek iránta tanusított gyöngéd figyelme, előzékenysége sem bírta fölvidíteni.

Ezen eset után a deákok sőtája a Tót-utczában fel-tűnően megszűnt. Hegyi Márton uramnak adott szavát híven megtartotta. Nem is vette utját többé a Tót-utczá felé maga és ilyen szándékokról deák-pajtásait is lebeszélte. Mari most már kinézhetett az utcára nyíló ablakokon, mert ritkán látott deákok előtt elsétálni, főleg nem látta arrafelé sétálni azt, ki szívét megsebezte s kit

A csatornázás a helyes vízlevezetés czéljából az Alsó-Porondon mutatkozott legelőbbben szükségessé, de hiányzik vagy javítandó sok más helyen is. A köztemető az Ebháton és a sétatér mögött hozott javaslatba s több ízben képezte a közgyűléseken a legelőbb eszmeesere tárgyát. — A meleg fürdő helye és terve megvolnának, csak a nervus verum hiányzott.

Nagy-Enyeden, 1886. márczius 1-én.

Dr. Winkler Albert,
városi főorvos.

Az erkölcsnemesítő egyesület alapszabályai.

(Vége)

5. §. Az egyesület tagja, a jogi személyeken kívül lehet minden tisztességes ember nő és férfi, a ki a kitűzött czélt helyesli és annak elérésére közreműködni kész.

6. §. A tagok vagy örökös, vagy alapító, vagy rendes, vagy pártoló tagok lehetnek.

7. §. A tagsági díjak a következők lesznek: az örökös tagok egyszersmindenkorra 100 frtot, az alapítók 40 frtot szintén egyszersmindenkorra, a rendes tagok öt évi kötelezettség mellett évenként 2 frtot fizetnek; a pártoló tagok tetszés szerinti összeggel járulnak az egyesület költségeinek fedezéséhez. Halál esetén minden tagnak kötelezettsége megszűnik.

8. §. Az egyesület ügyeit egy igazg. választmány intézi.

9. §. E választmány, mely az egyesület létrehozó értekezlet tagjaiból alakul, önmagát titkos szavazás útján megválasztandó új tagokkal kiegészítheti, de tagjainak száma a százat meg nem haladhatja.

10. §. Az egyesületnek, illetőleg választmányának következő tisztviselői lesznek: egy elnök, ki az egyesületet a hatóságok s általában kifelé képviseli, két alelnök, egy titkár, két jegyző, egy pénztárnok, egy ellenőr és egy ügyvéd.

11. §. Az igazgatóválasztmány, a nyári évszak kivételével, havonként legalább egyszer, szükség esetén többször is ülést tart.

12. Működéséről az igazgató választmány minden évben jelentést készít s azt a nagy választmány elé terjeszti s a hírlapok útján is közzé teszi.

13. §. A nagy választmány, az igazgató választmány tagjain kívül, az örökös és az alapító tagokból, valamint a főkegyesületek küldöttjeiből áll.

14. §. A tisztviselők hatáskörét s a választmányok tanácskozási rendjét külön ügyviteli rendszabály fogja meghatározni.

15. §. Az igazgató választmány rajta lesz, hogy hasonló czélú egyesületek a vidéken is keletkezzenek s a 3-ik szakaszban említett külön társulatok létesítését elősegítsék.

16. §. Ezen főkegyesületek egyébiránt a helyi viszonyokhoz alkalmazott külön alapszabályokat készítenek magoknak s ha ezek a központi egyesület czéljaival és nézeteivel megegyeznek, ez az illető vidéki egyesület saját főkegyesületének ismeri el.

17. §. Az ily főkegyesületek az országos egyesület igazgató választmányával összeköttetésbe lépnek, ezt saját körükben kifejtett tevékenységükről időnkint értesítik s viszont a központi egyesület igazgató választmányának megkereséseit maguk részéről figyelembe veszik.

— vele elkötetett gyöngédtelen tréfája dacára is — oly annyira ohajtott volna minél gyakrabban látni.

Mióta Hegyi Kovács Márton családjától a késő estvéli órákban szívélyes bucsut vett volt, a fagyaló őszi szél az előfákat lombkoronájuktól két rendben fosztotta meg s viszont a kikelet két rendben terítette be az imént kihalt természetet a tavasz ezer s meg ezer színű illatos virágainak fenséges szőnyegével, midőn egy napon Hegyi szobájának ajtaján a délutáni első órákban élénk kopogtatást hall s a meguyilt ajtón belép Kovács Márton ünnepélyes polgári öltözetben.

— Jó napot Hegyi ur! — volt a szívélyes köszönés, — ismer-e még engemet?

— Hozta Isten Kovács uram, hogy ne ismerném. Azokat, kik személyem iránt valaha bármilyen csekély szívélyességet tanusítottak, nem szoktam elfeledni, — felelé komoly, de előzékeny hangon Hegyi. — Rövid társalgás után, mely a közöttük csaknem két évvel megelőzőleg történt tréfás eset körül forgott, Márton így szól:

— Megkövetem alásan dominót, ne vegye tolokodásnak bizalmamat. Az én Mari leányom holnap délután 4 órákor esküvőjét tartja a becsületes V. András volt segédemmel, kit már inas korából ismerem s ki egy jóra való fiatal ember. Vele, ha a jó Isten is úgy akarja, leányom boldog lehet. Megkérem a dominót, ne vessse meg szegény házamat és családomnak ezen öröndetes ünnepélyén vegyen részt és hozza magával azt a deák urat is, ki akkor kertemből menekült volt, hogy lássam és ismerjem meg.

— Ah! D. Bálint barátomat érti Márton uram, ki akkor engemet ott hagyott volt a bajban egyedül. Köszönöm szépen Márton uram szives megemlékezését, a megjelölt időben ott fogunk lenni.

18. §. A főkegyesületnek ezek is akár

19. §. Ha az igazgató választmánya teljens a feloszlást, me választmányuk az elő s az igazgató választm tagoknak legalább 2/3 esetben a netalán feur hazai társulatnak vag

20. §. Jelen ala a belügyminiszter ur leérkezése után az orsz megalakultnak jelent kezdi működését.

Az országos er gett Budapesten 188 letéből és ennek nev

Péchy Tamás, s. ideigl. elnök.

CS

Kis

Vékony hóröteg sugárai egymást csöli Megingott a közeli B sikítva szállt éjjeli csúpsz ágai között gettek volna.

Jó apámam tem Majd esend és reszket, lelkem sejt, a temetőben szerte-s Megalsz fejfad mellett panasza nyitnád, j oldózára a halálnak. viharos hófelhők ro álomnak tartom az e

Lelkem mélyed ércek, hogy miért tud És én most sem tud örökre. Pedig ott a szagpatott lélekzések lyitő beszéded. „ere hogy elmentél haza

Pedig omlo ké telkedtem; a két ha és én akkor sem his gással hirdeté — és harang, lobogó egyk rám vitatni meggyő megoldását, mely ké gyunk egyebek egy

Másnap délután Márton uram házán volt, mint mikor kissé halványabb. K kinézéséből követke ment dolgokra, eszt mult időkben nem Hegyi ezt észrevette rehányást, hogy an lehetett okozója.

Mari a tiszte becsületes V. Andr rozottabban adta az tébb érzéssel oszt hogy az új pár szö is áldotta. Mari if kigyógyult s a mu meglegedettnek és

Hegyi Enyede részt. — Még azon gyumtól s egy ván esését keresni. Has élethez. Biztos állo családot sem alkotó szásvárosi első pá elhunyna után más arról nincs tudomá vetett élete az örök

Valószínűleg álmat, kik a haza vérzetek el 1848-ban az enyedi deá kívüli fizikai ereje se Ez okon nevéhez colt mely az enyedi colt tartotta magát.

jaból az Al-
többen szük-
s helyen is.
hozott ja-
en a legélén-
elye és terve
t.

Albert,
voa.

zabályai.

lyeken kívül
a ki a ki-
ködni kész.
ó, vagy ren-

ek az örökös
itók 40 frtot
öt évi kö-
t; a pártoló
jesület költ-
agnak köte-

választmány

et létrehozó
avazás utján
te tagjainak

asztmánynak
az egyesü-
két alelnök,
ellenőr és

ri évazak ki-
eseten több-

ny minden
ny elé ter-

választmány

ól, valamint

lasztmányok

zabály fogja

hogy hasonló

s a 3-ik szá-

segítsék.

helyi viszo-

sztitenek ma-

jaival és né-

esületet saját

os egyesület

nek, ezt saját

sztmányának

szik.

ára is — oly

ni.

a késő estvéli

ó ózi azél

ttotta meg s

imént kihalt

illatos virá-

napon Hegyi

nk kopogta-

árton ünne-

res köszönet,

e ismerném.

sekély szívé-

ni, — felől

vid társalgás

megelőzőleg

szól:

18. §. A főkegyesületek által gyűjtött pénz. azoknak saját ezéljaira fordítható csak, azonban a központi egyesületnek ezek is akár örökös, akár alapító tagjai lehetnek.

19. §. Ha az országos erkölcsnemesítő egyesület igazgató választmánya működését megszüntetni lenne kénytelen, a feloszlást, mellőzhetlennek találna ez csak a nagy választmánynak az előbb összehívott s kihirdetett ülésben s az igazgató választmány előterjesztésére s a megjelent tagoknak legalább 2/3 többsége által lesz kimondható, mely esetben a netalán fennmaradt vagyont valamely rokonzélu hazai társulatnak vagy intézetnek fogja adományozni.

20. §. Jelen alapszabályok a szokott láttaozás végett a belügyminiszter urhoz fel fogván terjesztetni, azoknak leérkezése után az országos erkölcsnemesítő egyesület magát megalakultnak jelenti ki s az igazgató választmány megkezdí működését.

Az országos erkölcsnemesítő egyesület létesítése végett Budapesten 1886. évi febr. hó 7-én tartott értekezletéből és ennek nevében:

Péchy Tamás, s. k.
ideigl. elnök.

Bartha Miklós, s. k.
ideigl. jegyző.

CSARNOK.

Kizakított lapok.

(Vége.)

II.

„A mély bánatnak ninesenek szavai!”

Vékony hórétég borította a földet, a nap rezgő, bucsuzi sugarai egymást csókolták s szépen simultak el az égen. Megingott a közeli Bongor árnya, egy-egy eltévedt madár sikítva szállt éjjeli nyugodalmára. A temető akácfaíának csipasz ágai között bus accordokban, mintha hárfát pengettek volna.

Jó apámát temették. Az én büszke reménységemet. Majd esend és sötét lesz. Csak szívem bágyadt tüze reszket, lelkem sejt, emlékezik. érez. Látom árnyát a mint a temetőben szerte-széllyel jár halványan, fekete ruhában. Megalsz fejjád mellett fény nélkül, fáva. Hervadt ajkadat panasza nyitná, jaldulná, futná, ne nem nyilik fel oldózára a halálnak. S ott künn felelted a sötét éjben, viharos hótélhők robnak, reszketsz, s én — hazug álomnak tartom az egészet.

Lelkem mélyét korbácsolja fel, észtvészto fájdalmat érzek, hogy miért tudott kívánságod betelni: „eressz haza!” És én most sem tudom elhinni, hogy elmentél haza — örökre. Pedig ott állottam kórággyad mellett, hallottam szaggatott lélekzések, viharos fájdalmas kiáltásod, tébolyító beszéded. „eressz haza!” És én most sem hiszem, hogy elmentél haza — örökre. . . .

Pedig omló könnyeink erősíték, de én akkor is kétkedtem; a két harang ércnyelve zokogóan panaszlá — és én akkor sem hittem; a gyászlobogó szomorú suttogással hirdeté — és én még is reméltem. Omló könny, harang, lobogó egyként erősíték — és én akkor is elakarám vitatni meggyőződésem. Nem találtam a mély titok megoldását, mely körülhatárolt harsogja, hogy nem vagyunk egyebek egy marék hamunál és egyéb semmi.

Másnap délután 4 órakor Hegyi és barátja D. Bálint Márton uram házában meg is jelentek. Mari akkor is szép volt, mint mikor Hegyi utólszor találkozott vele, csak kissé halványabb. Kik némi jártassággal bírnak az arez kinézéséből következtetést vonni a lélek világában véghezment dolgokra, észrevehették, hogy Mari lelkében a közel mult időkből nem közönséges küzdelmek zajlottak le. — Hegyi ezt észrevette s érezte is lelkében a fájdalmas szemrehányást, hogy ama szegény leány lelki küzdelmeinek ő lehetett okozója.

Mari a tiszteletes ur ama kérdésére: szereti-e a becsületes V. András ifjút, kinek kezén van? a leghatározottabban adta az „igen” választ. Hegyi is a legőszintébb érzéssel osztotta a jelen voltak azon ohajtásában, hogy az új pár szövetségét áldja meg a jó Isten. — Meg is áldotta. Mari ifjukori ábrándos szerelméből teljesen kigyógyult s a munkás és becsületes V. András mellett megelégedettnek és boldognak érezte magát.

Hegyi Enyeden hasonló ünnepélyen nem vett több részt. — Még azon iskolai év végén bucsút vett a collegyuntól s egy vándorbottal kezében elindult életszerencsáját keresni. Hasztalan kereste. Nem volt szerencséje az élethez. Biztos állomáshoz soha sem juthatott s ez okon családot sem alkotott maga körül! A nagy Hegedüs Sámuel szásvárosi első pap házában volt egy ideig otthona, kinek elhunytá után más otthon után nézett. Talált-é és hol? arról nines tudomásunk, valamint arról sincs, hogy hányvetett élete az örök nyugalmat hol lelta meg.

Valószínűleg azon hősök mellett aluszsa ő is örök álmat, kik a haza szabadságáért vívott dicső harcokban vértették el 1848—49-ben. Annyi bizonyos, hogy korában az enyedi deakoknak egyik tipikus alakja volt. Rendkívüli fizikai ereje segítségével számos kiváló esint vitt véghez. Ez okon nevéhez egy kis helyi hősonda-kör fűződött, mely az enyedi collegyumban évtizedeken keresztül fenn tartotta magát.

Sz—1 F—s.

Most már nem kételkedem, most már hiszem most már nem remélek, az én reményem tárgyát nem látom többé. Az is meghalt! . . .

Ott áll lelkem előtt, hogy lángsugaru lelke mikép hull alá a sötétségbe. Megszóliottam, de ajkai nem feleltek, melyek nem hagytak jó tanácsban senkit szükölködni: feltéptem szemfedőjét, ráborultam az egykor oly forró kebelre, s fájdalmasan kellett megtudnom, hogy ha ég s föld összeszakadnak, ha a kiterjesztett erősség esikorogva fordulna meg sarkaiban, azok a szemek fel nem nyílnának, az a szerető szív meg nem dobbanna többé, — soha, örökké! . . .

A reménységem meghalt!

III.

„Istenem, istenem, mily jó volna ennyi Gyötrelmes valóból szebb álomra kelni!”

Fekszem kínos ágyon tehetetlenül vergődve. A hold teljes fényével játszik pajzán játékot. Cserepedzett ajkaimmal fájdalmasan sohajtok az édes otthon, a haza után a távol idegenből. Otthon! Van is már nekem otthonom? Velök együtt az a szép világ is elveszett, megsemmisült örökre.

Az a szép világ, hol a nap sugarai mindent meg-aranyoznak, a hold mosolyogva küldi le bürös fényét; hol a madarak szebben dalolnak és beszélni kezdenek fák, fűvek, virágok, még a legigénytelenebb porszemek is, hol a Maros s a kis Izsó patak szép regéket mormolnak édes szerelemről, könnyharmatos örömről, mosolygó bánatról. Ott, hol a Bongor titokszertű moraja örök imádság, az esti szellő suhanása elhaló zene.

Milyen szép világ az s immár az is elveszett! Pedig milyen jól esett elbolyonganom benne, ha az élet keserű harezában elvesztettem bizalmamat, s mily jól esett kiphennem ott magam, hol saját kedélyem tükret láttam!

Hát ez az élet csak folytonos vesztesékből, megsemmisülésből áll? Hát a szeretet, a remény s minden mi kedves csak fata morgana esalóka képe, egy rosszul álmodott álom? Hát nines semmi bennünk a mi örök, a mi meg nem semmisül? Hát egy marok hamu és egyéb semmi a mi életünk?

Hiába akarom elvitatni meggyőződésemet, nemmel kell feleljek a kérdésekre. Az én erős, élő hitem ellent mond annak. Az felelem, az kibékít, az idevezet!

Hiszem, hogy eljön az idő, mikor látni fogom őket, hallani ajkuk szavát. Mikor a mély sebek nem fájnak többé, a szív kínos fájdalma elenyészik s teljesen boldogok leszünk. Ennek az időnek elkell érkeznie és elfog jönni, a mikép a magból kalász lesz, a virágból gyümölcs.

Az én hitem nem halt meg, az él.

Addig pedig fű virág tenyészszék sirjainkon, a szellő andalító regéket suttogjon felettük, álmut édes, nyugalmuk csendes legyen!!

Elekes László.

VEGYES HIREK.

— A nagyenyedi ref. egyházmegye esperese n. t. Hegedüs Lajos ur, lapunkhoz közlés végett 295—1886. sz. alatt a következő értesítést küldötte be: Folyó évi április 12—13-ikára egyházmegyei képviselő közgyűlést hívok össze Nagy-Enyedre, melyre az egyházmegye m. és t. gondnokait, egyházi és világi képviselőit tisztelettel meghívom. A közgyűlés megnyitását megelőzőleg gyászünnepegy fog tartatni a n. b. e. Zeyk Károly, államgondnok s egyházmegyei képviselő emlékezetére. — Tárgyai a közgyűlésnek: Felsőbb leiratok felolvasása; az egyházmegyei vizsgálatról tüzetes referáda s az ebből folyó ügyek feletti intézkedés; a kiküldött bizottságok véleményes jelentésének letárgyalása; panaszok, kérelmek ellátása; a segélyért való folyamodások elbirálása; a domesztikai illeték mikénti állásának átvizsgálása. Ugyanakkor köz- és házassági törvényszéki ülés fog tartatni, mint szintén az özv. intézeti felügyelő bizottság ülésezn, rendezkedni. A kiket a megjelenésben legyőzhetlen akadály gátol, sziveskedjenek erről értesítést küldeni, máskülönbent egyházmegyei szabványaink szerint, erkölcsi és anyagi betulajdonítás alá esnek. — Gerenden, 1886. márczius 27. Hegedüs Lajos, esperes.

— A Bethlen-főiskolában a husvéti szünidő április hó 10-én déli 12 órakor adatik ki s tartani fog május 3-án reggeli 7 óraig.

— A püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ref. egyházközség keblü tanácsa folyó hó 3-án tartott ülésében kimondotta, miként a néhai zeykfalvi Zeyk Károly, volt egyházkerületi főgondnok emlékére rendezendő gyászünnepegyt az enyedi egyházmegyével együttesen fogja megtartani folyó hó 12-én. Ezen ünnepegy alkalmával imát mond dr. Bartók György nagyenyedi ref. lelkész, emlékebeszédet pedig Vársárhelyi Lőrincz maroscsuani ref. lelkész. Az ünnepegy emelésére közre fognak működni a nagyenyedi dalkör és a nagyenyedi tüzeltő-egylet zenekara. A gyászünnepegy délelőtt 9—10 óra között veendi kezdetét.

— Azon egyházmegyei közgyűlési tagok, kik a nagyenyedi egyházmegyének folyó hó 12, 13-án megtartandó közgyűlése alkalmából magukat elszállásoltatni ohajjták, felhivatnak, hogy ezen ohajtásukat folyó hó 10-ig tudassák t. Málnási Lajos, egyházmegyei képviselő és nagyenyedi ref. énekvézérről.

— Figyelmeztetés. Miután a nagyenyedi ref. egyházközség híveire nézve az 1886—88. évekre fizetendő domesztikai illeték mennyisége bizottságilag meg lett állapítva, az 1883. jan. konv. j. k. 77. §-a értelmében figyelmeztetnek az illetők, miként a megajtt kiróvást folyó hó 4-én kezdve 19-ig tiszt. Szilágyi Farkas ref. lelkész ur szállításán megtekinthetik s ugyanezen idő alatt felszámolásukat akár

írásban, akár élő szóval ott megtehetik. A nagyenyedi ref. egyházközség keblü tanácsának 1886. április 3-án tartott üléséből id. Gáspár János, egyházi főgondnok.

— Elhalálozások. Feketegygyői Fogarasi Sámuel, lapunk munkatársának Fogarasi Albert, Bethlen-főiskolai tanárnak édes atyja, hosszas szenvedés után élete 68-ik, házassága 37-ik évében folyó évi márczius hó 27-én Nagy-Enyeden végelegyengülésben meghalt. Temetése márczius hó 29-én délután 4 órakor nagy részvétellel ment véghez. — Vint Alajos közbeesülésben álló iparos polgár élete 52-ik, házassága 28-ik évében, rövid ideig tartó betegség után folyó április hó 2-án ugyanevak Nagy-Enyeden elhunyt. — Emlékük legyen áldott, álmut zavartalan!

— A brassómegei ág. hitvallásu magyar hitközségek, számra nevez tizenketten, melyek ezideig az erdélyi szász egyházkerület fennhatósága alatt állottak, — mint a „Magyar Polgár” írja, — márczius hó 25-én Brassóban a szászoktól elszakadást s egy külön esperesség alakítását kimondotta. Az elszakadás oka: a türhetlen gyámkodás, melyet szász testvéreink magyarajku hit-sorsosaik fölött gyakoroltak. A 18000 lelket számláló ág. hitvallásu magyarok a külön esperességet tényleg ugyanaz alkalommal meg is alakították. Esperes lett Török József, tatrangi lelkész, alesperes Mihályi Károly, apácza lelkész, egyházmegyei főgondnok Gödri János, ügyvéd. Az ujonnan alakult esperesség a tiszai ág. hitvallásu egyházkerülethez fog fordulni befogadás végett. — Ideje volt, hogy magyarajku véreink függetlenítsék magokat a szászatyafiak tulhajtott gyámkodása alól, mely őket szabad fejlődésükben megbénította.

— Adózó polgártársaink figyelemzetnek, hogy tekintettel a törvény rendelkezésére, hátralek-adójukat folyó április hó 15-ig egykezzenek befizetni, nehogy elesenek választási jogukról, melyet már a jövő 1887-ik évben rendes körülmények között gyakorolniok kell az országgyűlési képviselő választásokra. A város adóügyi osztálya.

— Jó alkalom gyümölcseladásra. Az „Erdélyi Gazda” ezen legolesőbb és most valóban kitűnő változatossággal szerkesztett érdekes lapból közöljük a következő figyelemzetést: Spiégel S. gyümölcskereskedő urnak (Budapest 17. Andrásy-ut 20.) a budapesti orsz. kiállítás nemzetközi gyümölcslátlan feltűnven a gyönyörű erdélyi csoport, több ezernyi almát rendelt meg a. a. Fehér-, Kisküllő-, Torda-Aranyosmegyéből, és örömmel említjük meg, hogy az illető tulajdonosok ritka szolidással és előzékenységgel szolgálták ki az említett cézget. Miután azonban az illető urnak készlete teljesen elfogyott, azon felhívást intézzük hazarészünk t. termelőihez, hogy a ki értékesíteni akarja még meglevő gyümölcskészletét, forduljon fenti czim alatt mustrával kísért ajánlatával Spiegelhez, még pedig minél előbb, mert a küldemények ugysis késedelmesen érkeznek fel Budapestre. A czég szivesen vesz: Batul, Ponyik, Gyógyi, Török Bálint, Calvil stb. almát csak tiszta, hibátlan, szép, egészséges gyümölcs legyen. mivel a hibást, foltost ingyen sem használhatja. A czég körtét is amennyiben még volna, szivesen vásárol.

— Az alsófehérmegyei tanító egyesület gyulafehérvár-magyarigeni fiókköre folyó évi április hó 13-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg Gyulafehérvárt az izr. iskolahelyiségben tartja rendes közgyűlést, melyre a tagok és minden tanügybarát tisztelettel meghívatik. — Tövis, 1886. márczius 30. Megbizásból: Kiss Elek.

— Tolvaj furlang. Nemzetes ember ám Lup Juonueza lui Nekita — tolvajlásairól, de egyszersmind furlangjairól is, mire fényes példa a következő história. Reá esik a tolvajlás gyanuja, befogják, a törvényszéki börtönbe zárják és szorgalmasan vallatják. Ö persze állhatatosan tagad s hivatkozik számos tanura, kik alibijét bizonyítani készek. Ezen tanukat azonban nem idézték be, mit a derék férfiu megunván, haza szökött s ott szépen megborotvalkozva, nézte csendesen, míg a csendőrök házról-házra járva keresik Lup Juonueza lui Nekitát, a híres tolvajt. Csendesen otthon ült tehát 8 hónapig s ekkor fogta tanuit, vitte a járásbírószághoz s ott kihallgattatá őket ártatlanságáról, — hálából pedig ellopta egyik tanujának 2 szép ökröt, melyeket el is hajtott Medgyes felé. Utközben betért egy koresmába, itt — mintegy magának beszélve, — így szól: „Istenem, Istenem! de nehéz a szegény ember sorsa. Ime, beteg vagyok, el kell adnom ökreimet, hogyan leszek én képes ezeket elhajtani.” Meghallja ezt a koresmáros s csupa szánakozásból, — mert hiszen a koresmárosok oly jó szívűek, — megveszi a két ökröt, s még ott tartja emberünket éjszakára. Ez azonban észreveszi, hogy a koresmárosnak mily szép sárga csikója van, felül reá s házafelé vágat. Utközben találkozik a lopott ökrök gazdájával, ki kérdezi is: nem látta-e ökreit? Hogyne látta volna, menjen csak abba a koresmába, ott látta inkább üljön erre a sárga csikóra, hogy hamarabb érjen. Persze bizony, hogy a koresmáros mikor meglátta csikóját, rögtön nyakon fogta a rajta ültöt, ki meg a felismert ökröket követelte, mint tőle ellopottakat. — Tableau! Ezalatt a jeles tolvaj a reászedett koresmáros pénzével ugyltűnt, hogy még eddig nem lehetett nyomára sem akadni.

— 50.000 frt főnyeremény és még 4787 további nyeremenyvel van a Kincsem-sorsjáték ellátva, miáltal ritka nyeremenykilátás nyujtatik. Azon körülmény folytán, hogy az összes nyeremenykel azonnal a húzás után már e hó 24-én a magyar lovar-egylet által kifizettetnek, a Kincsem-sorsjegyek igen kedveltek és keresettek, miért is t. olvasóink becses figyelmét ezen sorsjátékra ezennel felhívjuk.

KÖZGAZDASÁG.

Pár szó a gyümölcsstermelőkhöz.*

Örömmel olvastam a becses lap hasábjain, egy a nagy szolgálatot tevő „Erdélyi Gazda”-ban, hogy a nagyenyedi gyümölcsészeti egyesület kitűzött célja fele örvéndesen halad. A még fiatal, de nagyon korszerű egyesület szép pártolás mellett anyagilag is szépen gyarapodik. A jó akarat s áldozatkészség mindig meg hozza áldásos gyümölcsöt! Az érdemnek jórészt az erdélyi részeken szerencsésen Enyeden elhelyezett vinezeller-kepezdének vindicálom ugyan, de jóakaratu pártolás nélkül ma a legüdvösebb intézmény se sikerülne.

Ha szembe állítom pl. a már 42 év óta — néha övtizedig is pauszáló — pécsi körkép-egyesülettel: magasan látom lobogni az ottani egyesület kibontott zászlóját; haladását leginkább onnan lehet a laikusnak is látni, hogy már a gyakorlati gyümölcs-értékesítésről gondoskodnak, mely ezülből bizottság is lett kiküldve.

Engedje meg a t. szerkesztőség, hogy pár szóval én is hozzájáruljak a nemcsa törekvésük némely pontjához, a mennyiben több helyen figyelemmel kísértem a gyümölcsészeti álláspontját. Semhol se láttam a gyümölcsstermelőt családoni; egyik jeles tanárom azt írta a többiek között: „A ki gyümölcsészettől foglalkozik: nyomorult ember nem lehet.”

Hogy Erdély a gyümölcsstermelésre hivatva van, azt már a jó elődök bőlesen belátták, a mennyiben több helyen szép gyümölcsösök maradványai ma is hirdetik, jóllehet a mai szállítási viszonyokra s így az értékesítésre akkor kilitásuk se lehetett. Az újabb kezdeményezésben (értve 10—15 évet) nagy érdeme van az erdélyi gazdasági egyesület gyümölcsészeti szakosztályának ma még páratlanul kitartó és buzgó országos működésének is.

Legyen bármiként, a nagyenyedi gyümölcsészeti egyesület a jó kezdeten túl van; miután minden termény ott állítandó elé, hol a sok összejárzó tényező jutalmazza a termelőt, és az a valódi gazda, a ki nemcsak okszerűen termel, de gyakorlatilag értékesíti is, most valóban a kifelé gravitáló értékesítéséről kell gondoskodni.

A nagyban való gyümölcsstermelés Erdélyben, főleg Alsófehérmegyében hálás lesz; egyfelől, mert birja talajánál és szelíd klímájánál fogva a természet különös kegyét, de másfelől az erdélyi vasúti összeköttetések érintkezési pontja éppen Nagyenyed. S ha csak a két tényező szerepelne, akkor is bátran bele kellett volna kezdeni a kedves és hasznos gyümölcsészetre, — de ha még a szakértelem, a jóakaratu közreműködés, áldozatkészség is hozzájárul a jó kezdeményezéshez, a biztos eredmény ki nem maradhat!

A ezél elérésére két utat látok: 1. Annyi jól kiválasztott faj gyümölcsfát ültetni és gondosan kezelni, hogy szerét-számát is nehéz legyen tudni, majd a termés utat tör magának; vagy pedig — 2. a már meglévő gyümölcsfák évi terméséből a legjobb fajokkal társulás útján tömegesen külföldre menni s azt ott aránylag olcsón adni pár éven át, míg a fogyasztó közönség megszokja s a kiérdemelt árt érte megadja évről-évre.

Mondjak el egyet-mást röviden az 1. pontra nézve. A termelő fajokkal semhol a hazában oly könnyen tisztába jöni nem lehet, mint éppen Erdélyben az egyes vidékeken is; ott már a tényleges tapasztalat útmutató.

A kitűnő Batul és Ponyikon kívül bevéendő lenne a francia szürke Renet, az ojtott Gyógyi piros, Szászpap alma, Tafota és Steyer Masászki alma, mely utóbbiról azt kérdi Bereczki Máté I. kötet 367-ik lapon: „... hány száz, meg ezer forintot zsebelnek el Masászki almájokért csak Magyarországból is évenként?” t. i. a steyererek; erre magam is tettem kérdést a „Gyümölcsészeti Füzetek”-ben a múlt évben, s utóbb ugyanott futólagos számadatokkal szolgálok Pécsre nézve.***

Dezso Miklós.

(Vége köv.)

* Örömmel vesszük szives érdeklődését, és reméljük további becses közleményeit. Szark.

** A mi otthoni Masászki nem azonos a steyerkével, ez itt inkább a középnyugati Balul alakját viseli, s miéni laposabb s kevésbé leveles.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Nincs többé gyomor baj!

A legújabb találmány a szenvedő emberiség gyógyítására a híres

GYOMORERŐSÍTŐ LIKÓR

a legnemesebb gyökerekből készítve. Régi igazság, hogy a gyökerek és fűvekben található fel az elvesztett egészségnek gyógszere. — A nevezett gyomor-erősítő likórnak különös sajátossága, hogy a gyomorban savat nem okoz. Minden személyem iránti bizalom nélkül mondhatom, hogy gyártmányommal tisztaságra, finomságra és gyógyító erejére nézve egy szer sem mérkőzhetik és azért a t. ez. közönségnek örömmel jelenthetem, hogy gyomor-likőröm már sok gyomor-bajban szenvedőknek segített, a mit kezemből levő elismerési és hálairatok bizonyítanak. — Egy üveg ára 60 kr.

Kapható a gyárosnál: **Kann Lipót**
Budapest, Váci-körút 66. sz. és **WEKSZLER FERENCZ** úrnál Nagy-Enyeden. 4-10

Andel J.-féle
új felfedezett

tengertuli por

pusztít poloskát, bolhát, szabót, molyt, oroszbogárt, legyet, hangyát, pinzebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága

Andel J.-féle gygyfűkereskedésben

„a fekete kutyához” Huss-utca 13.
Nagy-Enyeden ifj. WINKLEA JÁNOS ur vegyeskereskedésében. 1-12

Huzás máre 24-én

Nincsem 11 sorsjegy 10 ft
Sorsjegy 11 sorsjegy 10 ft

20.000 ft

Főnyeremény készpénzben

10.000 ft, 5000 ft 20 sorsjegy 10 ft, 4788 pénznyeremény.

A magyar levente sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. sz.

Idült tüdő- és gyomor bajok valóban aggasztó bajok, azonban az út a gyógyulásra meg van adva, a szenvedő menjen arra; a Hoff-féle malátakivonat egészségi sörnek meg vannak ezen gyógyító tulajdonai, és ezen betegségeknek pompásnak mutatkozott, miről gyógytudósítások Bécsből

HOFF JÁNOS úrnak

a malátakészítmények feltalálója és készítője, Európa legtöbb fejedelmének udvari szállítója stb. Bécs, Stadt, Graben, Bünnerstrasse 8.

Bécs, 1884. május 24-én.

Mélyen tisztelt uram! Megmérhetlen azon ember öröme, a ki hosszabb szenvedés után ismét egészség megmérhetlen szerencsését élvez és ezen szerencsével én bírok. Miután hosszabb ideig szenvedtem ideggyöngösögen, étvágytalanságon, elnyálkosodáson, valamint nyugtalanító álmatlanságon, mely bajok már a tűrhetelenségig fokozódtak és melyhez még mellészúrás is jött, kezdtem az Ön híres Hoff J.-féle malátakészítményeit használni és már 8 palaez Hoff János-féle megbesülhetlen malátakivonat egészségi sör és az Ön Hoff J.-féle malátakészítményei csokoládé használata után bajom gyorsan csökkent és most hála Istennek, álalom egészséges, étvágyam jó és az elnyálkosodás megszűnt. Ideggyöngöségemre szintén érzem az Ön oly kitűnő Hoff János-féle malátakészítményei erősítő és csillapító hatását. Miért is tovább használok azokat. Midőn Önnek legmélyebb köszönetemet nyilvánítom, felhatalmazom Önt, hogy elismerésemet más hasonló bajban szenvedők hasznára nyilvánítsa és legmelegebben ajánlom az Ön valóban megbesülhetlen Hoff János-féle malátakészítményeit.

Legmélyebb tisztelettel **Baksay Mária,**
Bécs, Nikolaigasse 1., I. em. 1. sz.

Ára a valódi Hoff János-féle malátakivonat egészségi sörnek: 1 palaez 60 kr., 11 palaez 6 ft, 28 palaez 15 ft, 58 palaez 30 ft, 11 palaeztól kezdve bérmentes házhoz szállítással, Budapestről való szállítással: 11 palaez 6-70, 28 palaez 16, 58 palaez 32 ft. Fél kiló malátakészítmény I. 2-46, II. 1-60, III., 1 ft. (Nagyobb mennyiségűnél rabatt.) Malátakészítmények I. zacskó 60 kr. (van 1/2 és 3/4 zacskó is.) Malátakivonat 1 palaez 1-12 ft, kisebb 70 kr. Gyermek-tápmalátalisz 1 ft. Egy malátafürdő 80 és 50 kr.

Két forinton alul semmit sem szállítunk.
Az első valódi nyálka-feloldó Hoff-féle malátakészítmények kék papírral vannak, melyen a feltaláló arcképe van. Vételnél csakis olyanokat kell kérni.

FŐRAKTÁR: Nagy-Enyeden WINKLER JÁNOS kereskedésében és KOVÁCS JÓZSEF gygytárban. Gyula-Fehérvárt Mihelyes Zs., Fröhlich J. gygytárban. Kolozsvárt Csiki Lukács, Gergely Ferencz, Misselbacher J. B. Nagy-Szebenben C. Bugarsky János és fia, J. B. Misselbacher és fia, Tordán Timbus és fia. 3-4

Ny. Wokál János gyersajtóján Nagy-Enyeden.

Cocain kivonat

az amsterdami-likör gyártársulattól
Mödlingben, Bécs mellett.

Mi ezen kitűnő likör a Coea növényből pároljuk le, melynek bámulatgerjesztő tulajdonságai már a korábbi időkben elismertek, azóta pedig minden orvosi tekintély által magasztaltattak. Tudományos kísérletek szerint a Coea élvezete rögtön felvidulást és könnyebbülést okoz; az ember jólét érzetének gyarapodását tapasztalja s magát erősebbnek s munkabíróbbnak érzi, hosszas szellemi és testi munkát elfáradás nélkül végeztet; minden emészési zavar és a gyöngeség minden neme hosszabb használat mellett tartósan megszűnik.

Kapható Nagy-Enyeden Bisztritsány Lajos úrnál.

Raktár a birodalom legtöbb fűszer- és csemege kereskedésében, czukrászatban létezik; hol ilyen nem létezik, postaküldeményként megrendelhető, (3 eredeti palaez vételénél csomagolás és szállítás ingyen).

Egy eredeti palaez 1 forint 20 kr.

Egykori Lichtenauer özvegye és társa

87 év óta fennálló

cs. kir.

országosan

szaba-

dalmazott

takaró- és pokróczgyára

bécsi raktárából lótarakokat szállít, — melyek 190 cm. hosszúságú, 180 cm. szélesek, el nem nyúlhatók és sötét alapon élénk szegélyűek, darabonként

1 frt 60 kréért, csomagolást is beleértve.

Továbbá, míg a készlet tart, előrusítunk

zsemlyeszínű lótarakokat,

melyek 2 méter hosszúságú, 1 1/2 méter szélesek s 6-szoros kékes piros, vagy barnás piros csíkkal szegélyezték — el nem nyúlhatók, darabonként

2 frt 50 kréért csomagolással együtt.

Legalább 10 db vásárlásánál egy db-ot ingyen adunk, vagy 10%-ot az árból leengedünk.

Csak tömeges gyártás s óriási előrusítás tesz képessé, hogy ezen lótarakokat ezen szokatlan nagyságban, ily kitűnő minőségben s ily szokatlan olcsó áron adhassuk. A közzétett iratok nagy halmazzát bárki megtekintheti. — Utánvétel mellett szállítunk s a nem tetsző portékát akadékoskodás nélkül visszavesszük.

Szíveskedjék ezimlünkre szoroson figyelni.

Lótarak- és pokróczgyári főraktár,

Bécs I. Rothenurmstrasse 14. sz. 2-6

15. szám.

Szerkesztői

Nagy-Eny

A KIADÓHIV

hová

lap szellemi

közlemények

Kiadóhiv

Wokál János könyv

hová

az előzetes

bérmentesen

Készletek nem ad

Az erde

Örömmel kel

országgyűlési ké

ujabb időkben ki

Budapestben avé

ságos gazdasági é

idézzenek elő. Di

dések megvitatás

sok által megadó

kedni s ilyenkor

hazájok nyomorus

akarattal igyekez

Legújabbban

mint hazarészünk

fáradoznak. E cz

miniszterelnöknel

melyben nagy go

dasági és hitelvi

Összeállított

bály tervezetét i

pénztintézet alap

frt kamatnélküli

Elismerjük,

erdélyi részek eg

rolták fel, midő

olyan pénztintézet

elszegényedett, el

ve könnyebben

sebb körre terje

nagyobb pénztinté

son segédkezett, h

kölesönök solid k

pénzhez juthassu

házhassuk. Mert

életkérdés, misze

ságaitól valami

ingatlanai, regat

kiterjedésben fo

által nagyobb ös

hasson. Ha nagy

T

Elmennék é

Hol az egyik

Hol nem kell

Hol öröm ho

Sértő szóval

Ott nem kel

Nyiltan besz

Hát-mögött,

Elmennék é

Ha szerelme

De így nem

S esüggédő

S tán, mit r

Te lész lány

Időpazarlás!

namák és az írta

gusok legnagyobb

— nem is tudtam

És ezzel becsapja

szavaiknak még u